
A szabad alkotás terepe

[1]

Fotó: Inhof László

Nem túlzás, majd' 40 fokban zajlanak a Medvevár c. előadás próbái a Janus Egyetemi Színházban. A júniusi olvasópróbákat követően július utolsó hetében elindult a Jubileum 650-es rendezvénysorozat egyik kiemelt projektje; elkezdődtek a Janus Pannoniusról szóló színdarab próbái. A rendezésre az egyetemi színház vezetői Kocsis Gergelyt kérték fel, aki rendezőként most először dolgozik a Színművészeti, ill. az Ódry-színpad falain kívül.

Mennyire gyakran fordulsz meg Pécsen? Ismered a kulturális főváros új helyszíneit? (A nagy meleg

elől a szomszédos Művészeti Kar húsebb épületébe menekültünk.)

Annyira, mint egy POSZT-ra látogató résztvevő. Nem szántam rá külön alkalmakat és időt, hogy bejárjam a várost, bevallom őszintén. De a JESZ-t például ismerem jól: 2012 ben dolgoztam itt, a Mirandolinát csináltuk 5 éve, de a Művészeti Karon, most ülök először.

Amikor a Színművészetire felvételiztél Pécssett jártál egyetemre.

Igen, bölcsészkaros voltam, magyar-kommunikáció szakra jártam. Életem két legfelhőtlenebb, legboldogabb éve volt. Valljuk be, 18-20 évesnek lenni az eleve jó időszak az ember életében. Nagyon jól éreztem itt magam, és sok olyan barátságot kötöttem, ami mind a mai napig tart. A JESZ-szel való jó munkakapcsolat is ebből táplálkozik.

Hazajössz Pécsre? Mondhatjuk ezt?

Ez azért túlzás. Mindig szívesen jövök, ha van valami apropója. Nagyon sajnálom, hogy évad közben sosincs alkalom, mert szerencsére nagyon elfoglalt vagyok. János hívott egyébként év közbeni munkára is, de elvetettük, mert lehetetlenség.

Aztán most dolgozhatsz a hőségben. Miért vállaltad?

A JESZ társulatával való közös múltunk „kötelezett” erre: Mikuli János és Tóth András Ernő 2016 nyarán felkért és én elvállaltam a Medvevár színpadra vitelét. A Keresztesi-dráma ezt követően készült el.

Innen Pécsről nem vagy könnyen elérhető, nem hangos tőled a média.

Teszed a dolgod az anyaszínházadban, a Katonában.

Az van a média közepén, aki benne van a televízióban. Ez összetett kérdés. A színházi szakmában a helyemen vagyok.

Olyannyira, hogy tanítasz. Miután végeztél a Színművészetin, utána viszonylag hamar, 6 évvel később már tanítottál. Hogy jött ez?

Amikor a Lukáts Andor és a Jordán Tamás indította az osztályát, akkor felkérték Méhes Lászlót zenés mesterség tanárnak, és Méhes nagyon fáradt volt, azt mondta, hogy kell neki egy tanársegéd. Akkor

Lukátschal éppen heves kollegiális barátságban voltam és ő engem ajánlott. Laci örült, mivel tanítványa voltam. Ezek a véletlenek vezettek oda, hogy egyszer csak ott találtam magam 30 éves koromban egy ilyen tanítási helyzetben, ami azóta is tart. Most már saját jogon vagyok ott egy ilyen tanárfele, és elmondhatom, hogy elég sok tanítványom van már a pályán. Na, ez egy kicsit nagyképpú mondat, de már merek nagyképpú lenni ebből a szempontból.

Ez a tanári véna automatikusan jött?

Nem tudom, hogy ez véna-e, fogalmam sincs. Az elején kicsit féltem, a színészet annyira nehezen megfogható dolog. Ehhez mindannyian értünk, valamelyest. Mindannyian, akik csináljuk vannak pontos vagy kevésbé pontos intenciói ezzel kapcsolatban. Egy egészséges próbafolyamatban, egy színházi munkában egymást is folyamatosan segítjük, biztatjuk, rendezzük, tanítjuk, instruáljuk. A tanári működés az egyetemen valójában ugyanaz, magasabb szinten. Úgy gondolom, hogy egy színész vagyok közülük, aki most kívülről nézi a melót. Így fogalmaztam korábban, amikor még a körülönség sem volt olyan nagy. Most hogy telnek az évek, alig bírom elérni, hogy tegezzenek, de hát ez természetes is. Ahogy telnek az évek, egyre több tapasztalatom van erről, és úgy érzem, egyre nagyobb a respektje a munkámnak, és most már van húsz év köztem és a tanítványok között. Volt, amikor csak hét volt, az azért egész más.

Érzed egyébként ezt az X-Y-Z-generációs dolgot? Tehát, te '75-ösként érzed, hogy a tanítványok egész mások?

Érzem persze, egész más az érdeklődési körünk, egészen más a kultúrájuk a mai húszéveseknek, értelemszerűen, mint húsz évvel ezelőtt. Egész mások az indíttatások is, amik efelé a pálya felé terelik az embereket. Őszintén szólva nagyon nehezen megfoghatók a vágyaik, csak az látszik, hogy valami szabad dolog érdekli őket. Amikor az én generációm akart színházat csinálni, akkor egészen konkrétan színészek akartunk lenni: pontosan előttünk volt, hogy mi az, amit akarunk csinálni, melyek azok a szerepek, vagy mi az a színházideál, amibe bele akarunk állni. Az én időmben önjelölt Platonovok és Hamletek jelentkeztek a főiskolára; manapság nagyon tehetséges, szeleburdi fiatal emberek jönnek felvételizni, akiknek, ha felteszed ezt a kérdést, hogy miért jöttek, mit akarnak, akkor nagyon széttartó, zűrzavaros válaszokat adnak. Mint tehetséges emberek, érznek valami jó irányt, hisz a szabad alkotásnak egy nagyon jó terepe a színház. Az is egyre inkább érezhető, hogy most már nem feltétlenül klasszikus értelemben véve színészek akarnak lenni, hanem színházi emberek, akik színházat csinálni jönnek, nem annyira játszani vagy szerepelni.

Hogy tudod összekötni a játszást, a rendezést, a tanárságot... Idővel hogy állsz?

Rettenetesen, az időm nagyon kevés, és akkor még a családot nem is soroltam fel. Lavírozok egy furcsa pengén, hogy felelős családapá, mindig megújulni képes színművész és jó tanár legyek. Egyre kevésbé megy. Vannak időszakok, mikor ez van előtérben, vannak, amikor az, vagy amaz, de nagyon nehéz.

A mostani munka, a rendezésed tárgya egy kiemelt projekt. Az egyetem gyakorlatilag megrendelte ezt a művet, amit Keresztesi József írt kifejezetten a JESz számára. Hogy nyúlsz ehhez a munkához? A cím/főszereplő egy szimbolikus figura, Janus Pannoniusról mindent tudunk és semmit sem...

Izgalmas kihívásnak tekintek a feladatra. Úgy tudok mégis hozzányúlni az anyaghoz, hogy nem foglalkozom azzal, hogy Janus Pannonius a történelemben és a kultúránkban milyen helyet foglal el. És szándékosan nem foglalkozom azzal sem, hogy Mátyás király alakjához milyen hiedelmek és hagyományok kötődnek. Megpróbálom, mint általában minden színházi anyagban, az emberi gyengeségeket és erősségeket és az emberi sodródást ebben az anyagban megtalálni. Tőlem hívhatnák ezt az embert Tibornak is. Próbálom megtalálni benne az ő történetét...

Nem érzed a nagy nyomást a jubileumi produkció miatt?

Ha folyamatosan gondolnék erre, akkor az nagyon megkötné a kezemet, kezünket, mindannyiunknak. Azonkívül az ünnepélyesség mint olyan, m?vészi értelemben megfoghatatlan dolog. Érzékenyen és tisztelettel nyúlunk ehhez az anyaghoz, mint ahogy Keresztési Jóska is tette, de hát azért árnyaltan és furcsán nyúlt ehhez. Ebben az el?adásban semmi ünnepélyesség nem lesz, ennyit „elszpojlerezhetünk”. Az ünnepi alkalom szülte ezt a m?vet, inkább így mondanám.

(Kérdezett: Rátkai Andrea)

Forrás webcím:https://jesz.pte.hu/szabad_alkotas_terepe?theme=pte_akadaly_jesz_pte_hu

Hivatkozások

[1] https://jesz.pte.hu/sites/jesz.pte.hu/files/styles/large/public/kocsis_kep.jpg?itok=jp7daT6t